

Περιφέρεια Θεσσαλίας
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Ε.Π. Περιφέρειας Θεσσαλίας

ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

για την
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΧΩΡΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ
(Ο.Χ.Ε.)

«ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ- ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ»
στην
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

«Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου Ολοκληρωμένης Χωρικής
Επένδυσης Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού στη Θεσσαλία»

ΙΟΥΝΙΟΣ 2019

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΟΡΑΜΑ	3
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	4
ΔΙΑΔΡΟΜΗ και ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΟΛΟΙ ΤΗΣ	4
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΔΟΥΡΥΦΟΡΟΙ ΒΑΣΕΙ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	4
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	6
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΡΑΣΕΩΝ	8
ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ	9
Το Αντικείμενο της Διαβούλευσης.....	10
ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΑΣΗΣ.....	1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι Ο.Χ.Ε. αποτελούν ένα εργαλείο χωρικής ανάπτυξης, μέσω του οποίου είναι δυνατό να εφαρμοστούν αναπτυξιακές στρατηγικές για συγκεκριμένες χωρικές ενότητες με κοινά αναπτυξιακά προβλήματα ή δυνατότητες. Είναι μέσο αντιμετώπισης των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων με χωρική διάσταση, που χαρακτηρίζεται από την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων και έχει τη δυνατότητα να αναδείξει – ενισχύσει σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες που παρουσιάζονται ή αδρανή συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Στην περίπτωση της Περιφέρειας Θεσσαλίας και σύμφωνα με το εγκεκριμένο Π.Ε.Π. Θεσσαλίας 2014-2020, προβλέπεται η υλοποίηση μιας **Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (Ο.Χ.Ε.) που αφορά σε μια Διαδρομή Πολιτισμού – Τουρισμού στη Θεσσαλία**, με θεματικό αντικείμενο την αξιοποίηση της πολιτιστικής ή και της φυσικής κληρονομιάς, προκειμένου να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης τόσο για τις ίδιες τις περιοχές που θα αφορά, όσο και για ολόκληρη την Περιφέρεια. Η υπόψη «Διαδρομή» προβλέπεται να καλύπτει σημαντικά και αναγνωρισμένα μνημεία της Θεσσαλίας και εκτείνεται χωρικά από την περιοχή της Δυτικής Θεσσαλίας (Τρίκαλα – Μετέωρα) και μέσω της Λάρισας έως την Ανατολική Θεσσαλία (Μαγνησία). Ειδικότερα περιλαμβάνει το σύνολο των Αρχαίων Θεάτρων της Θεσσαλίας που είναι τέσσερα (4) και συγκεκριμένα το Αρχαίο Θέατρο Φθιωτίδων Θηβών, το Αρχαίο Θέατρο Δημητριάδας, το Α΄ Αρχαίο Θέατρο Λάρισας και το Β΄ Αρχαίο Θέατρο Λάρισας, καθώς και τα πλέον αξιόλογα μνημεία άλλων ιστορικών περιόδων, κύρια τους νεολιθικούς οικισμούς Σέσκλου & Διμηνίου, το σπήλαιο της Θεόπετρας και την περιοχή των Μονών των Μετεώρων. Η κύρια Διαδρομή θα εμπλουτιστεί όπου απαιτηθεί και όπως προκύψει από το Επιχειρησιακό Σχέδιο, με άλλους σημαντικούς τόπους πολιτιστικού/φυσικού ενδιαφέροντος, εντός της «ζώνης» της Διαδρομής ή και ως «δορυφόρους» αυτής, προκειμένου να προκύψει ένα Σχέδιο διασύνδεσης και ενιαίας ανάπτυξης και προβολής της, με απώτερο στόχο την αύξηση της επισκεψιμότητας, της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης στη Θεσσαλία.

ΟΡΑΜΑ

Το όραμα για την ανάπτυξη της Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού είναι:

«Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και ενεργοποίηση του ανθρώπινου κεφαλαίου και των επιχειρήσεων για την ανάδυση μιας Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού ως σύγχρονου, διεθνούς και ανταγωνιστικού τουριστικού προϊόντος»

Προτεραιότητες για την Στρατηγική είναι:

- Η προστασία και προαγωγή των χαρακτηριστικών της φυσικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς στα πλαίσια της υπεύθυνης και αποτελεσματικής διαχείρισης με στόχο τη βιωσιμότητα τους για τις παρούσες και μέλλουσες γενιές.
- Η στοχευμένη διεθνοποίηση της ταυτότητας και του προϊόντος της Διαδρομής. Φαίνεται από τα στατιστικά στοιχεία των αφίξεων ότι αγορές όπως η Ιταλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Γερμανία είναι σημαντικές για την Περιφέρεια Θεσσαλίας.
- Η μεταστροφή από αυτό που χαρακτηρίζεται ως «διακοπές δραστηριοτήτων» προς τις «διακοπές εμπειριών». Απαιτείται η μετάβαση σε μορφές κατανάλωσης με μεγαλύτερη εμπλοκή του επισκέπτη. Η εμπειρία του επισκέπτη να είναι αξιόλογη, πλούσια σε περιεχόμενο και ευχάριστη.

- Η περαιτέρω αξιοποίηση της σύνδεσης του αγροδιατροφικού κλάδου με τον τουριστικό και με καινοτόμα προϊόντα που θα αφορούν τον πολιτιστικό τουρίστα.
- Η εντονότερη χρήση των νέων τεχνολογιών, μιας και το Διαδίκτυο έχει καταστεί βασικό μέσο τουριστικής ενημέρωσης και κρατήσεων για ξενοδοχεία, μέσα μεταφοράς, εισιτηρίων σε μουσεία ή άλλους χώρους.
- Η προσέλκυση τουριστών από όλο το φάσμα των ηλικιακών ομάδων. Σημαντικές είναι οι ηλικίες ακόμα και στο εύρος 15-24 ετών.
- Η ενίσχυση της διάδοσης της γνώσης και η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και καινοτομίας γύρω από τον Πολιτισμό –
- Τουρισμό.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Από το διατυπωμένο όραμα για την ανάπτυξη της Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού απορρέουν και οι επιμέρους στόχοι για την υλοποίηση ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων για τη Διαδρομή Πολιτισμού Τουρισμού:

- Αναπτυξιακός Στόχος 1: Ανάδειξη της Διαδρομής σε επώνυμο διεθνή πολιτιστικό προορισμό.
  - Ειδικός Στόχος 1.1: Αύξηση του αριθμού των επισκεπτών στους πολιτιστικούς / φυσικούς πόρους της Διαδρομής.
  - Ειδικός Στόχος 1.2: Συγκράτηση τουριστικών ροών στους πόρους της Διαδρομής.
- Αναπτυξιακός Στόχος 2: Διαμόρφωση ενός εξωστρεφούς και ανταγωνιστικού παραγωγικού ιστού, στον τομέα του πολιτισμού-τουρισμού.
  - Ειδικός Στόχος 2.1: Υψηλής ποιότητας, εξωστρεφείς και ανταγωνιστικές υπηρεσίες πολιτιστικού τουρισμού.
  - Ειδικός Στόχος 2.2: Διαμόρφωση ενός παραγωγικού ιστού πολιτιστικού τουρισμού

ΔΙΑΔΡΟΜΗ και ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΟΛΟΙ ΤΗΣ

Ο Άξονας της Κύριας Διαδρομής είναι : Κρατικός Αερολιμένας Ν. Αγχιάλου – Μικροθήβες – Δημητριάδα – Λιμάνι Βόλου – Διμήνι – Σέσκλο – Τεχνητή Λίμνη Κάρλα – Λάρισα – Θεόπετρα (μέσω Τρικάλων) – Μετέωρα.

Βασικοί πόλοι για την Διαδρομή Πολιτισμού Τουρισμού αποτελούν τα 4 αρχαία θέατρα της Θεσσαλίας, οι νεολιθικοί οικισμοί Σέσκλο και Διμήνι και το σπήλαιο Θεόπετρας, καθώς και οι Μονές των Μετεώρων, όπως περιγράφονται παρακάτω και φαίνονται στον Χάρτη 1 στο τέλος του παρόντος.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΔΟΡΥΦΟΡΟΙ ΒΑΣΕΙ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Εντοπίστηκαν περιοχές στην Θεσσαλία που μπορούν δυνητικά να αποτελέσουν δορυφόρους της Διαδρομής.

Η εκτίμηση για την ένταξη κάθε περιοχής στην Διαδρομή ως δορυφόρου βασίζεται:

- Στο περιβάλλον και το τοπίο της περιοχής.
- Στον βαθμό τουριστικής ανάπτυξης.
- Στην ιστορική – πολιτιστική σημασία.

- Στη συμβολή της στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής της υπόψη ΟΧΕ.

Ως δορυφόροι προσδιορίστηκαν καταρχάς με βάση τον χαρακτήρα και τους στόχους της ΟΧΕ, οι ακόλουθοι :

Θεσσαλικός Όλυμπος

Το περιβάλλον είναι πλούσιο και το τοπίο της περιοχής χαρακτηρίζεται ως «Τοπίο Διεθνούς Αξίας». Είναι χαρακτηρισμένος αρχαιολογικός χώρος, Εθνικός Δρυμός και αναγνωρίζεται από την Unesco ως «Απόθεμα της Βιόσφαιρας». Στην Ελασσόνα υπάρχει το Ψηφιακό Μουσείο ως πολιτιστικός πόρος, ενώ πραγματοποιούνται δραστηριότητες όπως ορεινή πεζοπορία και ποδηλασία, αεραθλητικές – αεροπτερισμός και σκι.

Κοιλιάδα Τεμπών

Η Κοιλιάδα των Τεμπών είναι Τοπίο Εθνικής Αξίας. Διασχίζεται από τον Πηνειό ποταμό και εκατέρωθέν του αναπτύσσεται υδρόβιο δάσος με πλατάνια, ιτιές κ.λπ.. Βρίσκεται ανάμεσα από τα όρη Όλυμπος και Όσσα. Δραστηριότητες που υπάρχουν στην περιοχή είναι η αναρρίχηση και gappel, καθώς και το rafting, οι οποίες μπορούν να εμπλουτίσουν το τουριστικό προϊόν της Διαδρομής.

Όρος Όσσα

Είναι Τοπίο Περιφερειακής Αξίας που περιλαμβάνει ορεινό δασικό σύμπλεγμα με εκτεταμένα κλειστά δάση οξυάς και ελάτης, ενώ η κορυφή του καλύπτεται από ψευδαλπικά λιβάδια. Σε κοντινή απόσταση βρίσκεται ο παραδοσιακός οικισμός Αμπελάκια στα οποία βρίσκεται το Αρχοντικό Σβαρτς που παρουσιάζει σημαντική επισκεψιμότητα. Ανατολικά γειτνιάζει με τα παράλια Λάρισας όπου υπάρχουν ζώνες τουρισμού και β' κατοικίας. Στο όρος Όσσα πραγματοποιείται αναρρίχηση – gappel, ιππασία, κανό κ.ά.. Το αρχαίο Δίον είναι πολιτιστικός πόρος που απέχει λιγότερο από μία ώρα από την περιοχή.

Όρος Πήλιο

Το Πήλιο είναι Τοπίο Εθνικής Αξίας, διαθέτει μεγάλη βιοποικιλότητα, παραδοσιακούς οικισμούς και αξιόλογες ακτές κολύμβησης με αποτέλεσμα να είναι σημαντικός τουριστικός προορισμός. Η έντονη τουριστική ανάπτυξη που συνδυάζει και δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού και το γεγονός της ύπαρξης παραδοσιακών οικισμών και πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς είναι χαρακτηριστικά της περιοχής.

Παράλια Λάρισας

Η ακτογραμμή της Περιφερειακής Ενότητας Λάρισας κατά κύριο λόγο ανήκει στην ευρύτερη ζώνη αγροτικών δραστηριοτήτων με επικάλυψη των ζωνών τουρισμού και β' κατοικίας στα παράλια. Η ύπαρξη μιας επιμήκουσ παράκτιας ζώνης, στην οποία συγκεντρώνονται οι διάφορες τουριστικές δραστηριότητες είναι από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ενότητας. Η ύπαρξη ιαματικών λουτρών και η Ι.Μ. του Αγ. Δημητρίου Στομίου μπορούν να αποτελέσουν στοιχεία εμπλουτισμού της Διαδρομής.

Αλμυρός

Η περιοχή του Αλμυρού γειτνιάζει με τον Κρατικό Αερολιμένα Ν. Αγχιάλου και το όρος Όθρυς, το αρχαιολογικό μουσείο Αλμυρού. Παρουσιάζει τουριστική ανάπτυξη στα παράλια, υπάρχει άμεση οδική σύνδεση με τον Α/Τ ΠΑΘΕ και γειτνίαση με πολιτιστικούς πόλους της

Διαδρομής που είναι στοιχεία που μπορούν να εμπλουτίσουν και να ενισχύσουν την λειτουργία της Διαδρομής.

Πύλη – Περτούλι

Η περιοχή είναι Τοπίο Εθνικής Αξίας, περιλαμβάνοντας ορεινά χωριά με αξιόλογη αρχιτεκτονική και σημαντική επισκεψιμότητα. Στοιχεία που ενισχύουν τον εναλλακτικό τουρισμό είναι το Χιονοδρομικό Κέντρο Περτουλίου, το νότιο τμήμα του όρους Κόζιακα με ποικίλη δασική βλάστηση, σημαντικά βυζαντινά μνημεία, δραστηριότητες (ορεινή ποδηλασία και πεζοπορία, τοξοβολία σκοποβολή, σκι) κ.ά.. Η λειτουργία της περιοχής ως δορυφόρος της Διαδρομής μπορεί να εμπλουτίσει το τουριστικό προϊόν συμβάλλοντας στους στόχους της στρατηγικής.

Περιοχή Ασπροποτάμου

Η περιοχή του Ασπροποτάμου αποτελεί Τοπίο Περιφερειακής Αξίας, ορεινό με δάση και έντονο το υδάτινο στοιχείο του Αχελώου και των παραποτάμων του. Περιλαμβάνει παραδοσιακούς οικισμούς, βυζαντινά μνημεία, πέτρινες θολωτές γέφυρες κ.ά.. Υπάρχει δυνατότητα για δραστηριότητες όπως πεζοπορία, ορειβασία, υπαασία και rafting που σε συνδυασμό με το πλούσιο φυσικό περιβάλλον μπορούν να συμβάλουν στους στόχους της στρατηγικής της Διαδρομής, εμπλουτίζοντας το τουριστικό προϊόν, συμβάλλοντας στην συγκράτηση τουριστών.

Λίμνη Πλαστήρα

Η Λίμνη Πλαστήρα είναι Τοπίο Εθνικής Αξίας και ταυτόχρονα αποτελεί σημαντικό τουριστικό προορισμό. Περιλαμβάνει δάση, γραφικά ορεινά χωριά, βυζαντινά μνημεία και γενικά αποτελεί ένα ιδιαίτερα αξιόλογο τοπίο, αποτέλεσμα κυρίως ανθρωπογενών δραστηριοτήτων που ενισχύουν τον χαρακτήρα της περιοχής που έχει κατεύθυνση τον εναλλακτικό τουρισμό.

Λίμνη Σμοκόβου

Η περιοχή της Λίμνης Σμοκόβου αποτελεί Τοπίο Περιφερειακής Αξίας. Περιλαμβάνει το λιμναίο τοπίο του Σμοκόβου, τα γύρω γραφικά χωριά, τα βυζαντινά μνημεία και τα ιαματικά λουτρά της περιοχής. Αποτελεί ένα νέο τουριστικό προορισμό με προοπτικές ανάπτυξης δεδομένου ότι η χάραξη της Ε65 εφάπτεται της Λίμνης. Ο υφιστάμενος τουρισμός και το φυσικό περιβάλλον είναι στοιχεία που μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη της στρατηγικής της Διαδρομής και στην επίτευξη των στόχων της.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Οι δράσεις για την επίτευξη των στόχων της Ο.Χ.Ε., κύριας Διαδρομής ή και δορυφόρων συνδεδεμένων με αυτήν, ομαδοποιούνται ως εξής:

1. Βελτίωση της (φυσικής) προσβασιμότητας
2. Αναστήλωση - Αποκατάσταση - Διατήρηση
3. Σήμανση - Ανάδειξη - Προβολή
4. Εκσυγχρονισμός - Νέες τεχνολογίες
5. Επιχειρηματικότητα - Απασχόληση
6. Εκπαίδευση - Κατάρτιση

7. Άλλες “soft” δράσεις (π.χ. έρευνες, marketing plans, δράσεις δικτύωσης / συνεργασίας κ.α.)

Στη συνέχεια αναφέρονται **ενδεικτικές** δράσεις για την επίτευξη κάθε στόχου :

Ειδικός Στόχος 1.1: Αύξηση του αριθμού των επισκεπτών στους πολιτιστικούς / φυσικούς πόρους της Διαδρομής.

- Η ανάδειξη και διατήρηση των πολιτιστικών και φυσικών πόρων της κύριας Διαδρομής ή και δορυφόρων, ώστε να καθιστούν πιο ελκυστικοί για τους επισκέπτες .
- Η αύξηση της χρήσης ψηφιακών τεχνολογιών για την ανάδειξη των πολιτιστικών ή φυσικών πόρων, χρήση ψηφιακών τεχνολογιών εμβύθισης (immersion) για την μεγαλύτερη εμπλοκή των τουριστών και την ποιοτικότερη εμπειρία, χρήση ηλεκτρονικού εισιτηρίου και τιμολογιακών πολιτικών .
- Η βελτίωση των δεξιοτήτων των εργαζομένων στους πολιτιστικούς πόρους για την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών.
- Η βελτίωση της προσβασιμότητας πολιτιστικών ή φυσικών πόρων.
- Το στοχευμένο μάρκετινγκ σε συγκεκριμένες αγορές με διαφοροποιημένη κάθε φορά προσέγγιση, με όχημα αναγνωρισμένους προορισμούς όπως π.χ. τα Μετέωρα που τυγχάνουν παγκόσμιας αναγνώρισης.

Ειδικός Στόχος 1.2: Συγκράτηση τουριστικών ροών στους πόρους της Διαδρομής.

- Ανάδειξη και διατήρηση άλλων πολιτιστικών ή φυσικών πόρων σε περιοχές δορυφόρους που θα δρουν συνεργατικά προς τη Διαδρομή ώστε να ενισχύουν το περιεχόμενό της ή και δρουν συνεργατικά.
- Διαπεριφερειακές συνεργασίες με συναφή σχήματα.
- Ο εμπλουτισμός της Διαδρομής με τον θρησκευτικό τουρισμό μιας και ο κυριότερος πόλος επισκεπτών είναι οι μονές των Μετεώρων, αντίστοιχα με τον φυσιολατρικό κ.α.
- Έρευνες για το ακριβές προφίλ των πολιτιστικών τουριστών και θρησκευτικών τουριστών της Περιφέρειας και ανάλογη ανάδραση στο μάρκετινγκ.

Ειδικός Στόχος 2.1: Διαμόρφωση ενός παραγωγικού ιστού πολιτιστικού τουρισμού.

- Στρατηγικός σχεδιασμός για την οικονομική αξιοποίηση και διασφάλιση της απόδοσης των παρεμβάσεων ΟΧΕ.
- Εκπαίδευση των εμπλεκόμενων φορέων και ενίσχυσή τους με ειδικευμένο προσωπικό για την υλοποίηση και παρακολούθηση του παραπάνω στρατηγικού σχεδιασμού .
- Ενίσχυση εναλλακτικών μορφών τουρισμού και της καινοτόμου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας .
- Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης και καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της RIS3.
- Ενίσχυση της διασύνδεσης του τουρισμού με το αγρο-διατροφικό σύστημα.
- Ενίσχυση της δημιουργικής βιομηχανίας.
- Βελτίωση απασχολησιμότητας στον πολιτισμό και τουρισμό με δράσεις για τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων εργασίας, επαγγελματικής κατάρτισης με

πιστοποίηση γνώσεων, αναβάθμισης γνώσεων και δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού σε θεματικές που έχουν σχέση με τον πολιτιστικό τουρισμό.

- Στήριξη κοινωνικής οικονομίας / κοινωνικής καινοτομίας (start-up, κοινωνικές επιχειρήσεις, συστάδες, δικτύωση).
- Διασφάλιση συνθηκών κοινωνικής ενσωμάτωσης με την αξιοποίηση δράσεων κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την ένταξη των ευαίσθητων κοινωνικά ομάδων στην αγορά εργασίας, καθώς και άλλες δράσεις ένταξης, ιδίως για ομάδες που αντιμετωπίζουν εντονότερα τον κίνδυνο αποκλεισμού όπως νέοι, γυναίκες και ΑμεΑ.

Ειδικός Στόχος 2.2: Υψηλής ποιότητας, εξωστρεφείς υπηρεσίες πολιτιστικού τουρισμού.

- Δράσεις σύνδεσης της γνώσης με την επιχειρηματικότητα στη θεματική του πολιτιστικού τουρισμού (ΑΕΙ, ΤΕΙ, ερευνητικά ιδρύματα).
- Δράσεις αξιοποίησης ψηφιακών εργαλείων και μέσων για τις επιχειρήσεις.
- Πλάνο marketing για την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού και εξειδίκευση του πλάνου ανά ομάδα φορέων / κοινού / περιεχομένου .
- Ενίσχυση της προβολής και προώθησης των επιχειρήσεων που συνδέονται με την ΟΧΕ.
- Δημιουργία οδηγού για την ξενάγηση – παρουσίαση και την χρήση κατάλληλων μέσων (βιβλίων, ψηφιακών μέσων κλπ) για τους ξεναγούς στις γλώσσες στόχους της ΟΧΕ που οδηγεί σε πιστοποίηση.
- Δημιουργία οδηγού προώθησης πολιτιστικού τουρισμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας.
- Ενίσχυσης των δεξιοτήτων και προσόντων του εργατικού δυναμικού, οι οποίες οδηγούν σε πιστοποίηση γνώσεων συμβάλλοντας στην ΟΧΕ.
- Βελτίωσης των ψηφιακών δεξιοτήτων των εργαζομένων στις επιχειρήσεις της Διαδρομής – ΟΧΕ που οδηγεί σε πιστοποίηση.
- Ενίσχυσης επιχειρηματικών δεξιοτήτων στον τομέα του πολιτιστικού τουρισμού που οδηγεί σε πιστοποίηση.
- Ενίσχυση των επιχειρήσεων για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την μετάβαση προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα.
- Αύξησης της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων της Διαδρομής - ΟΧΕ (πχ. Εκθέσεις στο εξωτερικό, ψηφιακά εργαλεία προώθησης κτλ).

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΡΑΣΕΩΝ

Τα κριτήρια για την επιλογή των δράσεων που θα προταθούν στο πλαίσιο της διαβούλευσης και εξεταστούν από τους μελετητές και την αρχή σχεδιασμού της ΟΧΕ, είναι:

1. Σκοπιμότητα / συνάφεια
2. Αποτελεσματικότητα συμβολής στους στόχους της ΟΧΕ
3. Αποδοτικότητα
4. Ωριμότητα
5. Συνέργεια / συμπληρωματικότητα

ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται οι προτεινόμενοι δείκτες παρακολούθησης της Ο.Χ.Ε. (συναρτώμενα με του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020) :

Πίνακας 1. Δείκτες παρακολούθησης της Ο.Χ.Ε. Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ ΠΕΠ 2023	ΕΔΕΤ
CO09	Αειφόρος Τουρισμός: Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός επισκέψεων κατ'έτος	20.000,00	ΕΤΠΑ
T1001	Αριθμός δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών που αναβαθμίστηκαν	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ
T4635	Αριθμός δημοσίων υπαλλήλων που συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων/διοικητικών ικανοτήτων	ΕΚΡΟΩΝ	Άτομα	-	ΕΚΤ
CO13	Οδικό δίκτυο: Συνολικό μήκος νέων οδών	ΕΚΡΟΩΝ	Χιλιόμετρα	7,00	ΕΤΠΑ
CO23	Φύση και βιοποικιλότητα: Επιφάνεια οικοτόπων που λαμβάνουν ενίσχυση για να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης	ΕΚΡΟΩΝ	Εκτάρια	70.000,00	ΕΤΠΑ
T2106	Δράσεις αξιοποίησης και ανάδειξης φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ
SO006	Ενέργειες προβολής φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ
T2701	Ψηφιακές εφαρμογές στους τομείς Τουρισμός – Πολιτισμός – Περιβάλλον	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ
CO08	Παραγωγικές επενδύσεις: Αύξηση της απασχόλησης στις επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενίσχυση	ΕΚΡΟΩΝ	Ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης	150,00	ΕΤΠΑ
CO01	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	ΕΚΡΟΩΝ	Επιχειρήσεις	765,00	ΕΤΠΑ
T4855	Νέες πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας) που υποστηρίζονται	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΚΤ

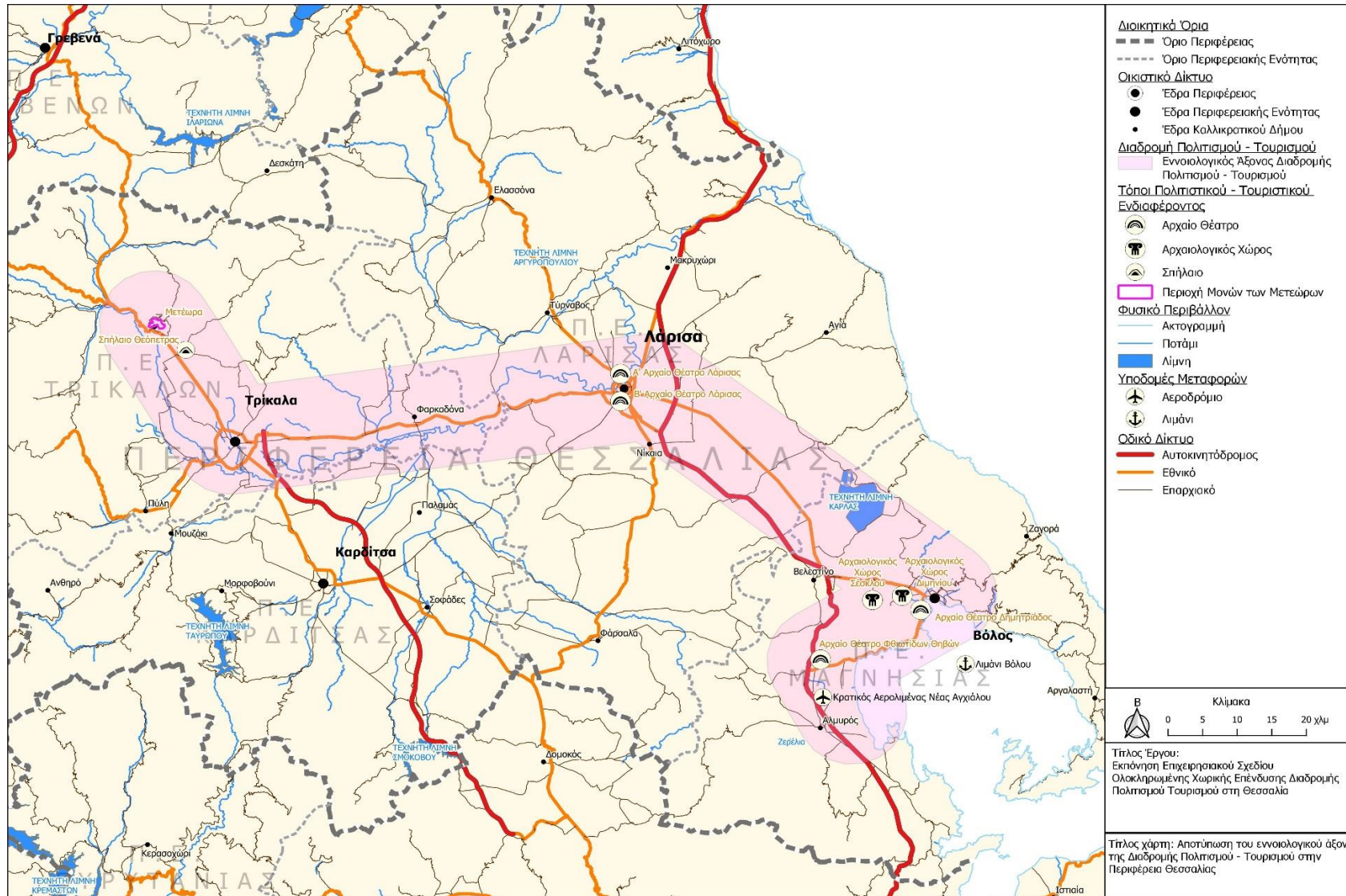
CO26	Έρευνα, καινοτομία: Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα	ΕΚΡΟΩΝ	Επιχειρήσεις	80,00	ΕΤΠΑ
T1004	Μελέτες - εμπειρογνωμοσύνες - έρευνες – αξιολογήσεις	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ
CO21	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΚΤ
T1813	Πολιτιστικά Μνημεία που αναβαθμίζονται	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ
T1035	Πλήθος διανυκτερεύσεων αλλοδαπών τουριστών σε ξενοδοχεία.	ΑΠΟΤΕΛ/ΤΟΣ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ
T1526	Αριθμός διανυκτερεύσεων στη Θεσσαλία	ΑΠΟΤΕΛ/ΤΟΣ	Αριθμός / έτος	1.955.000	ΕΤΠΑ
T3112	Αριθμός επισκεπτών σε χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς στην Περιφέρεια	ΑΠΟΤΕΛ/ΤΟΣ	Αριθμός / έτος	-	ΕΤΠΑ
T1040	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση εργασίας στον τουρισμό-πολιτισμό, (συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης) έξι μήνες μετά τη λήξη της συμμετοχής τους.	ΑΠΟΤΕΛ/ΤΟΣ	Άτομα	-	ΕΚΤ
CR02	Συμμετέχοντες που παρακολουθούν εκπαίδευση / κατάρτιση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	ΑΠΟΤΕΛ/ΤΟΣ	Αριθμός	-	ΕΚΤ
T1500	Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους	ΑΠΟΤΕΛ/ΤΟΣ	Αριθμός	2.755,00	ΕΚΤ

Το Αντικείμενο της Διαβούλευσης

Αντικείμενο Διαβούλευσης αποτελούν **οι περιοχές «δορυφόροι»** και ειδικότερα οι περιοχές ιδιαίτερου πολιτιστικού και φυσικού πλούτου / πολιτιστικά μνημεία / χώροι / δρώμενα για αξιολόγηση συμπερίληψής τους στη Διαδρομή της ΟΧΕ (Κύρια ή ως Δορυφόροι της) μετά από αιτιολόγηση της συνάφειάς τους με την ΟΧΕ και της αναγκαιότητας ένταξης/διασύνδεσης σε αυτήν προς ικανοποίηση των στόχων της.

Επίσης, αντικείμενο Διαβούλευσης αποτελούν **οι Δράσεις**, όπως περιγράφηκαν παραπάνω, είτε αναφέρονται στους κύριους πόλους της Διαδρομής, είτε σε συμπληρωματικούς ή και «δορυφόρους», είτε σε οριζόντιες δράσεις στην Ο.Χ.Ε.

Οι προτάσεις που θα κατατεθούν στο πλαίσιο της ανοικτής Διαβούλευσης που προβλέπεται να διενεργηθεί, θα αξιολογηθούν μελετητικά, με στόχο την ολοκλήρωση του Επιχειρησιακού Σχεδίου της Ο.Χ.Ε. με το βέλτιστο αποτέλεσμα για την ικανοποίηση των στόχων της.

Χάρτης 1. Αποτύπωση του κύριου άξονα της Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού και των Πόλεων της

ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

στην Ανοικτή Διαβούλευση για την
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΧΩΡΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ
«ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ – ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ»
στην ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

ΦΟΡΕΑΣ: .....

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: .....

ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΦΟΡΕΑ: .....

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: .....

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ: .....

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ:.....

Παρακαλούμε συμπληρώστε το Δελτίο Πρότασης που ακολουθεί

Τόσο το 1^ο μέρος όσο και το 2^ο μέρος του Δελτίου, μπορεί να συμπληρωθεί τόσες φορές όσες οι προτάσεις που κατατίθενται για περιοχές/τόπους δορυφόρους για συμπερίληψή τους, όσο και για Δράσεις που προτείνονται.

1^ο μέρος: διαβούλευση για «δορυφόρους»

ΠΡΟΤΑΣΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΤΟΠΟΥ/ΠΟΡΟΥ ΣΤΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ

Προτείνετε περιοχές ιδιαίτερου πολιτιστικού και φυσικού πλούτου / πολιτιστικά μνημεία / χώροι / δρώμενα για αξιολόγηση συμπερίληψής τους στη Διαδρομή της ΟΧΕ (Κύρια ή ως Δορυφόροι της) αιτιολογώντας τη συνάφεια με την ΟΧΕ και αναγκαιότητα ένταξης / διασύνδεσης.

Απαραίτητη η αναφορά στη συμβολή πρότασης ως προς :

- το περιβάλλον και το τοπίο της περιοχής.
- το βαθμό τουριστικής ανάπτυξης.
- την ιστορική – πολιτιστική σημασία.
- τη σύνδεση με τη «Διαδρομή» και την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής της υπόψη ΟΧΕ.

Σκόπιμη η αναφορά και ως προς τα αναμενόμενα αποτελέσματα σε σχέση με :

- (α) αύξηση φήμης περιοχής,
- (β) διεύρυνση ιστορικής γνώσης
- (γ) προσέλκυση τουριστών,
- (δ) ενίσχυση ή δημιουργία εισοδημάτων / θέσεων εργασίας

Περιγραφή της προτεινόμενης περιοχής ή πόρου διευκρινίζοντας αν προτείνεται ως μέρος της κύριας διαδρομής ή ως δορυφόρος και αιτιολογώντας τη συνάφειά της με την ΟΧΕ

Αναφορά στην περιβαλλοντική / πολιτιστική / τουριστική σημασία της πρότασης και στη συμβολή της στους στόχους της ΟΧΕ

Αναφορά στα αναμενόμενα αποτελέσματα της πρότασης

2^ο μέρος: διαβούλευση για «δράσεις»

ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

A/A		
	Α. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ	
Τίτλος Προτεινόμενης δράσης		
Προτεραιότητα	Βάλτε την προτεραιότητα σε σχέση με όλα τα έργα που προτείνετε (αριθμήστε από το 1 ως τον αριθμό των έργων που προτείνετε συνολικά <u>εφόσον</u> προτείνετε περισσότερα από ένα)	
Ομάδα δράσεων που ανήκει η προτεινόμενη δράση	Σημειώστε τον αριθμό/ους από την διπλανή στήλη	<ol style="list-style-type: none"> 1. Βελτίωση της (φυσικής) προσβασιμότητας 2. Αναστήλωση - Αποκατάσταση - Διατήρηση 3. Σήμανση - Ανάδειξη - Προβολή 4. Εκσυγχρονισμός - Νέες τεχνολογίες 5. Επιχειρηματικότητα - Απασχόληση 6. Εκπαίδευση - Κατάρτιση 7. Άλλες "soft" δράσεις (π.χ. έρευνες, marketing plans, δράσεις δικτύωσης / συνεργασίας κ.α.)

<p>Σύντομη Περιγραφή Τεχνική</p>	
<p>Φορέας υλοποίησης - Δικαιούχος</p>	<p>Σημειώστε τον φορέα που είναι αρμόδιος για την υλοποίηση της προτεινόμενης δράσης. Αν ο φορέας σας θα έχει αρμοδιότητα στο μέλλον σημειώστε τον χρόνο εκπλήρωσης και τις προαπαιτούμενες ενέργειες. Σε περίπτωση που απαιτείται σύμβαση με άλλο φορέα παρακαλούμε να το αναφέρετε.</p>
<p>B. ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ</p>	
<p>Ενδεικτικός Προϋπολογισμός</p>	<p style="text-align: center;">..... Σε ΕΥΡΩ (Αναφερόμαστε σε «Π/Υ» και όχι σε «Τελικό κόστος» όπως θα προκύψει με την υλοποίηση του Έργου. Στις περιπτώσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων, ως Π/Υ σημειώνεται η «Δημόσια Δαπάνη». Στις περιπτώσεις Αυτεπιστασιών, Δράσεων ΕΚΤ – άυλων κλπ. ο Π/Υ ταυτίζεται με το τελικό κόστος)</p>
<p>Μόχλευση Κεφαλαίων/ Επενδύσεις Ιδιωτικών Ιδιωτικές</p>	<p style="text-align: center;">..... Σε ΕΥΡΩ</p>
<p>Βάση για τον Προϋπολογισμό που προτείνεται</p>	<p>(Αναφορά στο αν ο Π/Υ προέρχεται από πλήρη επικαιροποιημένη μελέτη, παλαιότερη μελέτη ή ενδιάμεσο στάδιο μελέτης και με εκτίμηση φορέα, εκτίμηση φορέα επί τη βάση μοναδιαίου κόστους ή άλλων ανάλογων έργων κ.α.)</p>

	Γ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
Σκοπιμότητα	<p><i>Συνοπτικά η σκοπιμότητα της προτεινόμενης δράσης σε σχέση με τους αναπτυξιακούς στόχους της ΟΧΕ</i></p> <p>1.1 1.2 2.1 2.2</p>
Αναμενόμενα αποτελέσματα	<p><i>Περιγράψτε συνοπτικά τα αναμενόμενα αποτελέσματα, και τη συμβολή της δράσης στον αντίστοιχο δείκτη εκρών</i></p>
Ωφελούμενοι	<p><i>Σημειώστε τους ωφελούμενους της προτεινόμενης δράσης</i></p>
Συνέργεια με άλλες δράσεις	<p><i>Σημειώστε αν η προτεινόμενη δράση δρα συνεργατικά με άλλες δράσεις που υλοποιούνται / έχουν υλοποιηθεί ή προτείνονται και ποιες</i></p>

Δ. ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ				
Ωριμότητα		Υπάρχει	Σε εξέλιξη	Δεν υπάρχει
	Μελέτη σκοπιμότητας			
	Θεσμικό πλαίσιο			
	Χωροθέτηση - Ιδιοκτησιακό			
	Εγκρίσεις προ κατασκευής/ έναρξης υλοποίησης δράσης			
	Άδειες			
	Μελέτες			
	Τεύχη Δημοπράτησης			
Σχολιασμός Ωριμότητας - Περαιτέρω αναγκαίες Ενέργειες ωρίμανσης	Σημειώστε αδειοδοτήσεις, απαλλοτριώσεις ή μελέτες που απαιτούνται για την ωρίμανση με αναφορά στον φορέα που είναι αρμόδιος / αναλαμβάνει να ωριμάσει τη Δράση που προτείνεται)			
Εκτιμώμενος χρόνος ωρίμανσης	Σημειώστε την εκτιμώμενη ημερομηνία ή εκτιμώμενους μήνες για την ωρίμανση των επιμέρους σταδίων / ενεργειών			
Άλλα σχόλια προτάσεις				

	Ε. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ (Δεν συμπληρώνεται από τον φορέα της πρότασης)
<i>Σκοπιμότητα</i>	<ul style="list-style-type: none"> 1 Υψηλή συσχέτιση με αναπτυξιακούς στόχους της ΟΧΕ 2 Μέτρια συσχέτιση με αναπτυξιακούς στόχους της ΟΧΕ 3 Χαμηλή συσχέτιση με αναπτυξιακούς στόχους της ΟΧΕ
<i>Αποτελεσματικότητα</i>	<ul style="list-style-type: none"> 1 Υψηλή συμβολή στους δείκτες εκροής 2 Μέτρια συμβολή στους δείκτες εκροής 3 Χαμηλή συμβολή στους δείκτες εκροής
<i>Αποδοτικότητα</i>	<ul style="list-style-type: none"> 1 Υψηλή συμβολή στα αποτελέσματα σε σχέση με το κόστος 2 Μέτρια συμβολή στα αποτελέσματα σε σχέση με το κόστος 3 Χαμηλή συμβολή στα αποτελέσματα σε σχέση με το κόστος
<i>Ωριμότητα</i>	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ύπαρξη (ή μη απαίτηση) εγκεκριμένων μελετών και αδειοδοτήσεων 2 Προχωρημένο στάδιο μελετών / αδειοδοτήσεων 3 Απουσία μελετών / αδειοδοτήσεων
<i>Συνέργεια / Συμπληρωματικότητα</i>	<ul style="list-style-type: none"> 1 Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με υφιστάμενες ή υπό υλοποίηση δράσεις 2 Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με νέες / προτεινόμενες δράσεις 3 Δεν υπάρχει συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις